

СТАНОВИЩЕ

от

доктор Стефан Семков Стефанов, доцент в Софийски университет „Свети Климент Охридски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен '**доктор**'

в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма История на педагогиката и българското образование

Автор: Димка Димитрова Иванова

Тема: Българските ученици във Виенския педагогиум

Научен ръководител: професор д. п. н. Пламен Радев Иванов, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

Със заповед № Р33- 224 от 30. 06. 2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Българските ученици във Виенския педагогиум“ за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма История на педагогиката и българското образование

Автор на дисертационния труд е Димка Димитрова Иванова – докторант в задочна форма на обучение към катедра „Педагогика и управление на образованието“ с научен ръководител проф. д.п.н. Пламен Радев Иванов от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски

Представеният от Димка Димитрова Иванова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС ‘магистър’)
- заповеди за записване в докторантура, прекъсване на обучението (поради майчинство) и за продължаване на обучението;
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит по специалността с успех (х.хх);
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;

- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

Темата на дисертацията е изключително актуална с оглед на това, че българските ученици във Виенския педагогиум не са изследвани досега а и не са познати, с изключение на Георгов и Шишманов, както не е познато и самото учебно заведение.

Убедих се, че докторантът познава задълбочено проблема и дори забелязвам голяма доза академично пристрастие към него – очевидно интересът е доста отдавнашен.

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

Дисертационния труд е структуриран в Увод, 4 глави, Заключение, библиография и приложения. Дисертацията се състои от 164 страници, 5 таблици, 10 илюстрации, 2 приложения и 175 библиографски източника.

В увода се представят темата на дисертацията, формулират се целта и предметът на научния труд и се формулират задачите и методите на научното изследване.

В глава първа се разглеждат жизнения път и научната и преподавателската кариери на двама от вдъхновителите и създателите на педагогиума – Феликс Каниц и Фридрих Дитес.

Във втора глава се разглеждат мястото и ролята на Бюргершуле и Виенският педагогиум, като образователни институции в които българските ученици получават образование

В трета глава се разглеждат последователно биографиите и творчеството на българските ученици, завършили Виенския педагогиум – общо 10 на брой, като тежестта обяснимо пада върху двама от тях – Иван Димитров Шишманов и Иван Андреев Георгов. За мен обаче не по – малка стойност имат биографичните данни за останалите осем, добити очевидно с много труд, упорство, буквичка по буквичка, което според мен дава още по голяма тежест на работата на Димка Иванова.

В четвърта глава се прави преценка на постиженията в образователното дело на българските ученици във Виенския педагогиум, правят се съответните изводи и се формулират приносите на докторанта към Историята на българското образование.

Докторантът представя общо 8 публикации – 5 на български и 3 на английски език.

Авторефератът е направен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. Можело е, според мен, да бъде малко по-синтетичен.

Някои въпроси:

1. Бих искал да коментирате учебния план на института, във връзка с пълното отсъствие в него на дисциплини с историческа насоченост, например История на педагогиката.

„Основен предмет за преподаване в института е педагогиката, още повече, че учителите от народните училища се нуждаели от знания в тази наука. „

Ако трябва да се прегледа общият учебен план за първата година, то той може да се обобщи ето така:

1. Немски език и литература - 3 часа.
 2. Математика - 3 часа
 3. Естествена история - 2 часа
 4. Физика и химия - 2 часа
 5. Световна и местна икономика - 2 часа
 6. Методика
 7. Рисуване и чертане
 8. Ръчен труд и работа с форми
 9. Френски език (по желание) - 2 часа
- Общо 21 учебни часа на седмица.

През втората година задължителните часове стават двадесет и два, като към съществуващите предмети се добавят и лекционни курсове по логика и психология, естествена история и световна история. В тези часове не влизат часовете по практическа подготовка.

В третата година отново се изучават три часа седмично немски език и литература. Акцентите са върху ясното представяне на немската литература, историята на 18 и 19 век с демонстрация на характерни творения на отделните епохи. Преглед за по-старата литература на германците (до Лутер).

Математика е предвидена по 2 часа седмично, само за възпитаници. В курса на обучение са застъпени тригонометрия и множество приложения по физика и математическа география.

Естествената история, също е предвидена само за възпитаници. Предвидени са часове за запознаване с най-важните минерали според криптографските, физичните и химичните прин-

ципи. Изучават се също основи на геологията. По ботаника се запознават с анатомо-физиологични основни понятия и систематика на растенията.

Физиката и химията остават с по два часа в учебния план. Учението по физика се разширява отчасти с математическа обосновка.”

2. В депозираното CV като чужди езици, ползвани от докторанта, са посочени руски и английски. Как е ползван немския?

Бележки: Една бележка: Забелязват се доста повторения в текста – както в различни глави, така и в рамките на една глава.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Педагогическия факултет при ПУ, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът Димка Димитрова Иванова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност История на българското образование като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на Димка Димитрова Иванова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма История на педагогиката и българското образование.

13. 08. 2020 г.

Изготвил становището: доцент доктор Стефан Стефанов